

"Tėvynė" Savaitinis Laikraštis

Leidžiama kas Pėnnyčia
Susivienijimo Lietuvių Amerikoje
PRENUMERATA METAMS:
Suvienuose Valstijose \$1.50
Kitose Vičpatystėse \$2.00
"T E V Y N Ė"
307 W. 30-th Str., New York, N. Y.

T E V Y N Ė

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS

HISTORICAL
SOCIETY**The Lithuanian Weekly "Tėvynė"**

Published Every Friday
By the Lithuanian Alliance of America
P. Jurgelutė, Sec'y & Business Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States \$1.50
To Foreign Countries \$2.00
"T E V Y N Ė"
307 W. 30-th Str., New York, N. Y.

No. 23

Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, Authorized on June 27, 1918.

New York, N. Y. Birželio (June) 6, 1924.

Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, under the Act of March 3, 1875

Vol. XV

Tikisi Sukilimo Vilniaus Krašte

Muštinės Italijos Parlamente

Milionieriai Nužudė Vaiką del Pinigų

LENKAI TIKISI SUKILIMO VILNIAUS KRAŠTE.

Kaunas, gegužės 15 d. (Musų koresp.) — Nesiliaujant Vilniaus krašte užpildinėjimams ant dvarų ir lenkų milicijos, o taipgi pastaruoju laiku pradėjus plačiai kalbėti apie lietuvių atėjimą į Vilnių, Varšavos militaristams pradėjo kinkos drebėti. Dabar jau ir patys fanatiškiausi Varšavos patriotai mato nepalankų Vilnijos gyventojų nusistatymą okupantams ir todėl, bijodami vietos gyventojų sukilimo, visą Vilniaus Kraštą pavertė kazarmių, policijos, šnipų ir kariuomenės kolonija. Vienok tenka labai abejojti, kad šituo būdu sektųsi lenkams nuraminti okupuotų sričių gyventojus. Šitokiomis teroro priemonėmis jie tik priskubins savo okupacijai galą ir Vilniuje, ir kituose užgrobtuose kraštuose.

IVYKO MUŠTYNĖS ITALIJOS PARLAMENTE.

Gegužės 30 d. Italijos parlamente įvyko muštinės tarpe fašistinių nacionalistų ir socialistų — buvusio premiero Nitti pasekėjų. Nacionalistų vačas Giunta įžeidė socialistus atstovus, išvadindamas juos „ta gauja“ ir delei to kilo muštinės, kas privertė ir parlamento posėdį pertraukti.

Taipgi gegužės 27 d. parlamento posėdy kalbėdamas premieras Mussolini pareiškė, kad Italija dabar pradėjusi paskutinį eksperimentą su parlamentu ir jai dabar parlamentui nepavyks tinkamai valdyti krašto, tai parlamentas bus paleistas ant visados ir jo vietą užims kitokia valdymo šalies forma.

MILIONIERIAI NUŽUDĖ VAIKĄ DEL PINIGŲ.

Gegužės 21 d., Chicagoje, grįžtantį iš mokyklos milijonieriaus Franks 14 metų amžiaus sūnų, Robertą, pagavo nežinomi vagiliai ir reikalavo \$10,000 užmokėties arba bus nužudytas vaikas. Į antrą dieną ištikrųjį atrastas nužudytas vaikas. Dabar policija ir detektyvai susekė ir suarėstavo dviejų milijonierių sūnus: Nathan E. Leopold Jr. ir Richard Loeb, kurie pripažino nužudę Franks'o sūnų, kuomet nesulaukė palaiminimo laiku reikalaujamų pinigų. Abu prisipažinę milijonieriai prie šios žmogžudystės yra Chicagos Universiteto studentai. Tai mat net ir milijonierių vaikų vieni kitus žudo deli pinigų.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖS IŠKILMĖS.

Kaunas, gegužės 15 d. (Musų koresp.) — Kai jau yra žinoma, kad Lietuvos Nepriklausomybės Šventė perkelta iš vasario 16 d. į gegužės 15 d., tad šiomet ir buvo švenčiama gegužės 15 d. Ypač Kaune Nepriklausomybės Šventės iškilmės buvo apvaikšiojamos labai iškilmingai. Išryto buvo pamaldos bažnyčiose, vėliau Žalajame kalne buvo lauko pamaldos kariuomenei. Po to įvyko kariuomenės paradas, ceremonijos prie karo muzėjaus ir tt. Kadangi tą pačią dieną buvo švenčiama Lietuvos Seimo 4 metų sukaktuvės ir Lietuvos kariuomenės metinė šventė, tad tos iškilmės dar didesnės reikšmės turėjo. Visas miestas buvo pasipuošęs vėliavomis ir žaliuynais, o vakare buvo iliuminacijos ir feierverkal.

Taipgi šioje kariuomenės šventėje dalyvavo ir 24 suomių, estų ir latvių kariūninkai, kurie specialiai tuotikslu atvyko į Kauną gegužės 13 d. Svečius karininkus Lietuvos kariai garbingai ir širdingai priėmė.

KLERIKALAI BIJOSI NUSTOTI KONTROLĖS SEIME.

Kaunas, gegužės 15 d. (Musų koresp.) — Teko patirti iš patikėtinų šaltinių, kad Lietuvos Seimo Seimininkai — klerikalų blokas surado dar „tulus juridinius neaiškumus“ delei Klaipėdos klausimo išsprendimo ir todėl nemano vykinti Klaipėdos krašte rinkimų į Seimą, kol nepasibaigs dabartinio Seimo kadencija. Matyt klerikalai nujaucia, kad Klaipėdos krašte gali išrinkti ne jų žmones ir tuomet jie nustos Seime kontrolės. Todėl jie beveik geriau kompromituoti Klaipėdos klausimo išsprendimą viso pasaulio akys, patys sudarydami nesantius „juridinius neaiškumus“, negu kad paleisti Seimo kontrolę iš savo rankų.

TRIUKŠMINGAS VOKIETIJOS REICHSTAGAS ATIDARYMAS.

Gegužės 27 d. atidarytas naujai išrinktas Vokietijos Reichstagas, kuriame komunistai ir nacionalistai pasižymėjo trukšmu. Pirmieji giedojo internacionalą, o pastarieji užtraukė senąją Vokietijos himną — „Deutschland Uber Alles“ ir šiaip visą laiką vieni kitus svaidė įvairiais komplimentais.

Prezidentas Ebertas paskyrė kanceleriu dabartinį kancelerį Dr. Marx, kuriam pavedė sudaryti naują ministrų kabinetą. Vienok kabinetas dar nesudarytas, nes negalima prieiti prie susitarimo su nacionalistais, be kurių pritarimo kabinetas vargiai galėtų išsilaikyti.

SUSIRINKO PRANCIJOS PARLAMENTAS.

Birželio 1 d. susirinko naujai išrinktas Prancijos parlamentas ir atlaikęs formalį posėdį išsiskirstė iki antradienio. Taipgi tos pačios dienos ryte Poincare vadovaujama vyriausybė įteikė prezidentui Millerand savo kolektyvę rezignaciją, kurią prezidentas priėmė, prašydamas senosios vyriausybės eiti savo pareigas iki nebus sudaryta nauja vyriausybė.

Taipgi pastarųjų dienų įvykiai ir susirinkimas naujo parlamento pranašauja, kad turbūt prezidentas Millerand pralaimės kovą ir suvienytomis jėgomis visų kairiųjų grupių bus privestas rezignuoti šią savaitę.

PERSOVĖ AUSTRIJOS KANCLERĮ.

Birželio 1 d. Viennoje, gelžkelio stotyje, sėkleivis persovė Austrijos kanclerį Dr. Seipel ir pavojingai sužeidė. Sovėjas esąs socialistas, kuris norėjęs nužudyti ir save pavojingai sužeidęs.

ŽUVO GAISRE 23 MERGAITĖS.

Užsidegus mediniam namui mokyklos atsilikusių moksle mergaičių, kuri buvo netoli Los Angeles, Cal., gaisre žuvo 23 mergaitės ir 42 sužeistos. Žuvusių mergaičių amžius siekia nuo 5 iki 26 metų. Taipgi žuvo ir mokyklos prižiūrėtoja.

LENKIJOS VIEŠPATAUJA TERORAS.

Dabar paaiškėjo, kad prieš pat Prancijos parlamento rinkimus grupė pažangiųjų žymių prancuų, kurie šiandien rengiasi valdyti Pranciją, pasirašė protestą, kuriuomi protestuoja prieš viešpataujantį Lenkijoje terorą. Tarpe pasirašusiųjų protestą yra: Herriot, Painleve, Blum, Bonecour ir kiti. Jie tame proteste kaltina Lenkijos valdžią žiauriuose persekiojimuose tautinių mažumų ir kankinime politinių nusikaltėlių. Vadinasi, jei pavyks Prancijoj susidaryti valdžiai iš tų žmonių, tai ir Varšavos militaristai nerast tiek pritarimo Paryžiuje savo budeliškiems darbams, kiek iki šiol tenai rasdavo.

APKALTINA IŽDO SEKRETORIŲ MELLON.

Buvęs Teisingumo Departamento specialis agentas Gaston B. Means apkaltino prieš Brookhart komisiją ir Iždo Sekretorių Mellon, kaipo susitępusi šmugeliu. Tikrinama, kad p. Mellon figuravęs išdavime iš valdžios sandėlių daug degtinės, kad tuo būdu pagelbėjus atmokėti republikonų partijos skolas, kurios pasidarė pereituose prezidento rinkimuose.

GRUMOJA DEPORTAVIMAS 20,000 ATEIVIŲ.

Jung. Valst. Augščiaušiam Teismui pakeitus nutarimą žemesniųjų teismų atsitikime žydų rabino Solomon Gattlieb, grumoja deportavimas apie 20,000 ateivių, kurie įleisti į Jung. Valst. pasiremiant žemesniojo teismo aukščiausių nutarimu, kas laikoma peržengimu imigracijos kvotos įstatymo, išleisto 1921 m. Gottlieb išbuvo 14 mėnesių Jung. Valst. ir pareiškęs norą pastoti šios šalies piliečiu, atsiėmė iš Palestinos savo žmoną ir sūnų ir nors Palestinos kvota buvo išsibaigus, vienok apskričio ir apygardos teismai pripažino, kad kvota nelečia žmonos ir vaikų legaliai atvykusio į Jung. Valst. imigranto. Ant šitų teismų nutarimų pasiremiam imigracijos viršininkai įleido ir kitus ateivius tos pačios kategorijos. Vienok dabar Aukščiausis Teismas išdavė savo nuosprendį kaip tik priešingai ir todėl tie visi ateiviai gali būti deportuoti.

PASTATĖ JOHN MITCHELL PAMINKLĄ.

Gegužės 30 d., Scranton, Pa., su prideramomis iškilėmis atidengtas paminklas, buvusiam angliakasių unijos prezidentui John Mitchell. Paminklą pastatė angliakasių unija, pagerbimui ištikimo tos unijos darbuotojo, kuris keli metai atgal pasimirė.

SMULKIOS ŽINUTĖS.

— Aliantai pasiuntė Vokietijai ultimatumą, kuriu reikalaujama, kad leistų aliantams kontroliuoti Vokietijos militares jėgas.

Duodama tik 30 dienų atskaitymui.

— Japonija 'prisiuntė griežtą protestą Jung. Valst. už išskyrimą Japonijos iš naujai priimtojo imigracijos suvaržymo įstatymo. Proteste pareiškiamas, kad peržengiama 1911 metų sutartis, padaryta tarpe Japonijos ir Amerikos.

— Kilus gaisrui ir eksplozijoms valdžios amunicijos sandėliuose Rumunijos sostinėje Buhareste, 40 žmonių užmušta, daug sužeista ir padaryta nuostolių apie \$2,610,000 vertės.

— Pranešama iš Rusijos, kad Turkestane sukilo apie 20,000 raudonosios kariuomenės, kuri tuojaus ištvirtino mieste Khojent. Pasiūsta kariuomenė apmaldyti sukilėliams.

— Susekta suokalbais išsproginti bombomis Amerikos ir Anglijos konsulatui Seoul mieste, Korėjoje. Japonijos valdžia pastatė sargybą prie minėtų konsulatų.

— Rusijos valdžia pasiuntė Lenkijai notą, kuria pareiškia, kad Lenkijos valdžia peržengia Rygos sutartį, persekiudama tautines mažumas.

— Tula ponis Comerfort iš Keyport, N. J., pereitą savaitę susilaukė trynukų, kas padaro jį 24 vaikų motina. Ji turėjo drejis trynukus ir dvynukus laike pastarųjų penkių metų. Tik 10 vaikų yra gyvų ir motina yra 38 metų amžiaus.

— Pranešama iš Londono, kad karo pavojus tarpe Rusijos ir Rumunijos delei Besarabijos su kiekviena diena didėja.

— Anglijos, Liverpolio rajone, sustreikavo 2,000 budavojimo industrijos darbininkų, protestuodami prieš numazinimą algų. Grėsia pavojus generalio streiko apie 750,000 darbininkų, jei nebus susitaisyta algų klausime.

— Miego liga vis dar siaučia Europoje. Anglijoje ir Italijoje šia liga sugrįžimai didėja.

— Anglijos angliakasių streikas užsibaigė geg. 29 d., kuomet angliakasiai sutiko dalytis pelnu su darbdaviais, vietoje algų pakėlimo.

— Gegužės 30 d. Wyoming valstijoje prisnigo apie 20 colių storumo sniegas, buvusiam angliakasių unijos prezidentui John Mitchell. Paminklą pastatė angliakasių unija, pagerbimui ištikimo tos unijos darbuotojo, kuris keli metai atgal pasimirė.

— Šiomet sukanka 300 metų nuo įkurimo New Yorko valstijos sostinės — Albany miesto. Šią savaitę apvaikšioja Albany savo 300 metų jubilėjų.

— Pralaimėjo bylą 80,000 belgų, kurie buvo apskundę Vokietiją už jų ištrėmimą Vokietijon laike pasaulinio karo, kur jie buvo pristatyti prie sunkių darbų.

Iš Lietuvos Laikraščių

Palangoje uostą statys.

Sus. Minist. Inžinierių Tarybos įteikta Ministerių Kabinetai patvirtinti projektai ir samatos Palangos žvejų uostui statyti ir Prienu tiltui remontuoti.

Lietuvos Latvijos siena dar nebaigta.

Lietuvos Latvijos sienų galutinio nustatymo darbas, krus žiemos metu buvo pertrauktas, dabar vėl atnaujintas. Latvijos technikos komisijos antroji grupė jau išvažiavo Subato sritin. Darbus pradės griovių kasimu sausėnėse vietose. Techniškai sienų darbą tikimasi pabaigti šią vasarą, paliekant žiemai atsiskaitymą. Dar lig šiol neišrištas atlyginimas pasienio gyventojams už nuostolius, kurie jiems kilę pravedant tarp abiejų valstybių sieną.

Neduođa ramumo.

Lenkų spaudos pranešimu, Nesvežoj ginkluota gauja iš 6 žmonių užpuolė mokytojo namus, patį mokytoją Koveliskį užmušė ir 2 žmones sužeidė, kurių tarpe ir policijos žvalgą. Kita gauja užpuolė Karviečio dvarą ir metė keletą rankinių granatų. Bielske, Polės, plėšikai sunkiai sužeidė policijos žvalgą. Eina tardymas ir tarp kitų Vilnių suimta asmuo, turis keletą pseudonimų, kurs matomai bus plėšikų gaujos vadas.

Lietuvos Ministeriams pakelta algos.

Ministerių Kabineto priimtas įstatymo sumanymas, kuriuo einant ministeriams atlyginimas pakeltas iki 3,000 litų (buvo 1,400 litų); be to jie turės gauti butpinigius (už butą, kurą ir šviesą) lygų 1/3 algos ir 50% reprezentacijai be atsisakymo.

Ministeriui pirmininkui reprezentacijai skiriama 100%; jo alga prilyginta prie paprasto ministerio algos.

Tuo budu ministerių atlyginimas sieks 6,000 litų (padidinta 285%).

Teisme.

Gegužės 9 d. Armijos Teismas nagrinėjo barono Korfo (lenkas) p. Brazovskaitės ir Gilevičiaus bylą, kurie kaltinami priklausyme lenkų priešvalstybinei organizacijai.

Teismas juos pripažino kaltais ir nubaudė Brazovskaitę 2 d. 8 mėn., Gilevičių 1 metams kalėjimo, bet su lig amnestijos bausmė davana. Korfą išteisino.

Kauno barbarai.

Iš kairio šono plentelio, kuris eina iš Vytauto prospekto į Vytauto Kalną ir

Parodos Plotą, pernai buvo pasodinta per „Medžių Sodimo Šventę“ jaunų medelių. Šiomet prieš pat „Vilniaus Medžio Sodimo Šventę“ iš nakties visi tie medeliai kažin kokių paukščių buvo nulauzyti ir dabar kyšo tik vieni jų žabarai. Savo laiku buvo nulauzti Seimo pasodintieji medeliai Žaliajam Kalne prieš Meno Mokyklą. Piktadariai ir tuomet buvo nesurasti ir ne-nubauti.

Svetimšaliai Kaune. Kauno miestas ir apskrityn balandžio mėn. atvyko trumpam laikui išduotomis vizomis 261 svetimšalis, iš jų Jung. Valstybių piliečių 6, Anglijos — 4, Austrijos — 11, Belgijos — 1, Čekoslovakijos — 7, Danijos — 12, Estijos — 9, Latvijos — 74, Palestinos — 1, Prancužijos — 6, Rumunijos — 4, Rusijos — 10, Suomijos — 2, Švedijos — 5, Šveicarijos — 2, Ukrainos — 1, Vokietijos — 104, ir Gruzijos — 1. Sulig profesijomis jie skirstosi taip: amatininkų — 23, inžinierių — 2, dvasiųjų — 1, pirklių — 142, tarnautojų — 3, žemdirbių — 1, be verslo — 89. Per tą pat mėnesį 219 svetimšalių išvyko atgal į užsienį.

Anglų laivas Klaipėdoj.

Anglų laivas „Baltara“ 1385,53 netto tonų buvo atplaukęs į Klaipėdos uostą ketvirtadienį. Jis priklauso United Baltic Corporation Ltd., ir žada plaukioti reguliariai tarp Klaipėdos ir Londono, užsukdamas į Liepoją ir Danėgą. Buvo surengti pusryčiai, kur dalyvavo Vyr. Įgaliotinis p. Budrys, Krašto Direktorius p. Borchertas, Uosto Direktorius p. Stulpinas, „Klaip. Žinių“ vyr. redaktorius d-ras Šaulys, Policijos Direkt. p. Jurgelas ir kt. Bendrovės atstovai pasizadėjo žymiai papigintomis kainomis nuvežti į Londono parodą mūsų ekskursijas.

Derybos del Klaipėdos riedmenų.

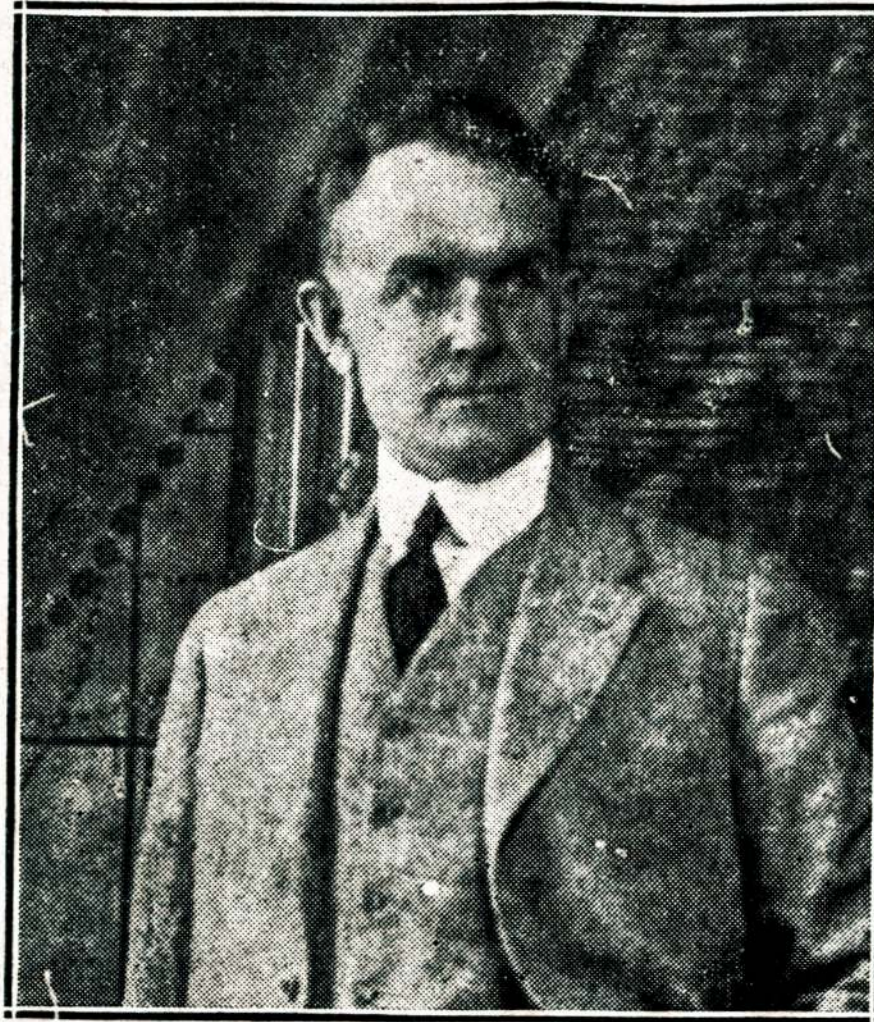
Gelžkelių Valdyba daro pastangas per Lietuvos atstovybę Berlyne paskubinti perdavimą priklausantių Klaipėdos kraštui pagal Versalės sutartį riedmenų: garvežių ir vagonų.

Kokia bus vasara.

Žinovai spėja, kad ši vasara iš pradžių bus labai sausa ir karšta, ypatingai gegužės ir birželio mėnesiais. Užtat liepos ir rugpjūčio mėnesiai bus šalti ir lietingi. O ruduo busias ilgas ir šiltas. Šiaip busią didelių perkunių ir lietu. Metai vis tik busią neblogi derliumi.

SPECIALĖ EKSKURSIJA LIETUVON IR ATGAL

**Didžiausias Jurių
Milžinas
LEVIATHAN
Plauks Su Lietu-
vių Ekskursija į
Lietuvos Uostą
KLAIPĖDĄ
Per Southampton**

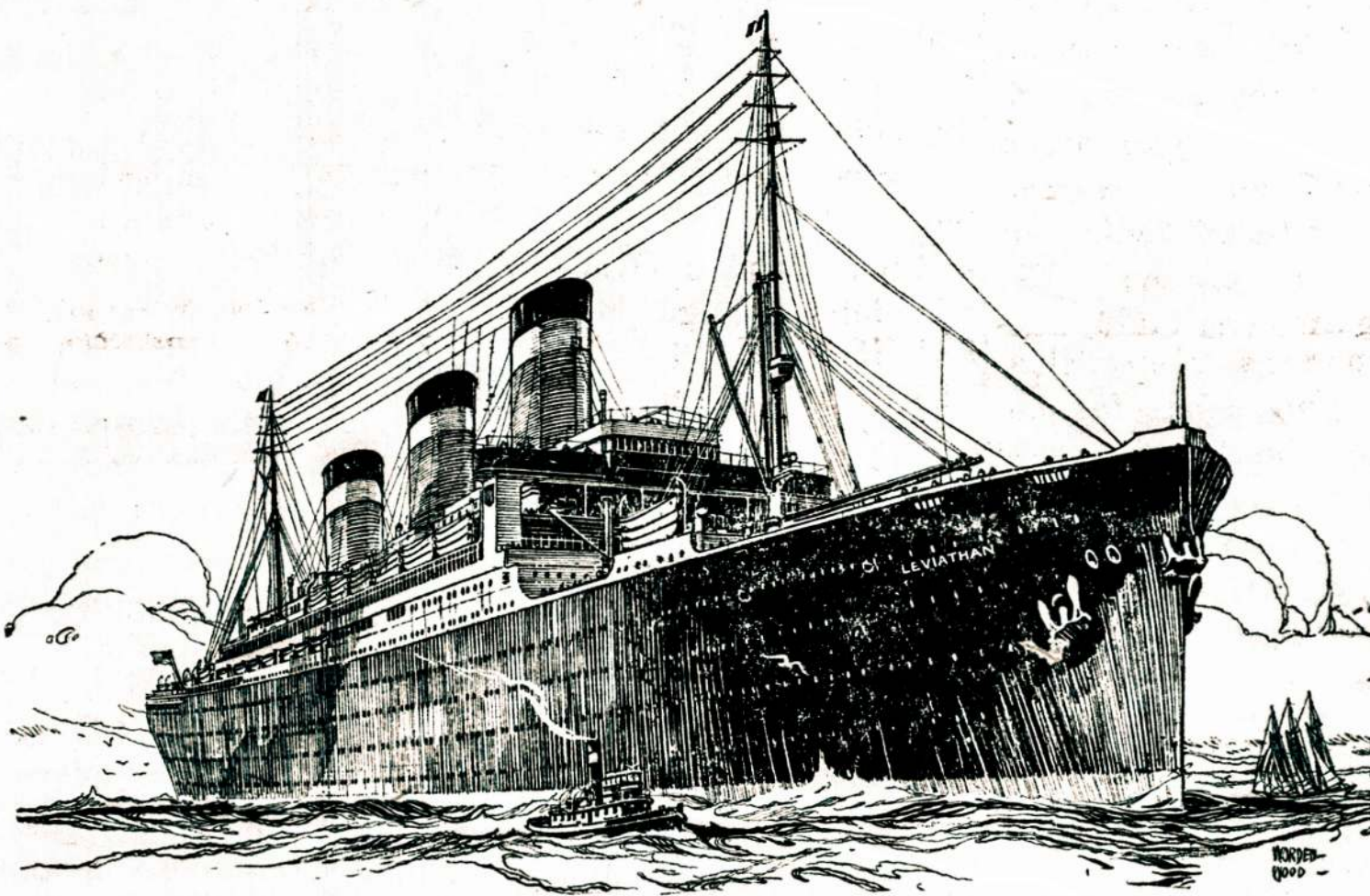
J. W. Luth.

Šią Ekskursiją Ypatingai
Vadovaus ir Prižiūrės p. J.
W. LUTH (Liutas), United
States Lines Lietuvių De-
partamento Manadžerius.

P-nas LUTH (Liutas) yra plačiai žino-
mas tarpe lietuvių Amerikoje ir Lie-
tuvoje. Dabartinis Amerikos Lietuvių
Tautinės Sandaros Prezidentas ir Susi-
vienijimo Lietuvių Amerikoje atsižy-
mėjęs darbuotojas.

**Ne Amerikos Piliečiams Atgal Grįžimas į 6 Mėn.
Pilnai Užtikrintas.**

LAIVAS LEVIATHAN IŠPLAUKS
IŠ NEW YORKO (PIER 86 FOOT
OF WEST 46-th STR.) SUBATOJE,
LIEPOS (JULY) 5-tą DIENĄ, 1924 M.
LYGLAI 12-tą VAL. VIDURDIENY.
Maistas geriausios rūšies, didžiausiame
pasirinkime ir duodama jo tiek, kiek tik
kas gali valgyti.

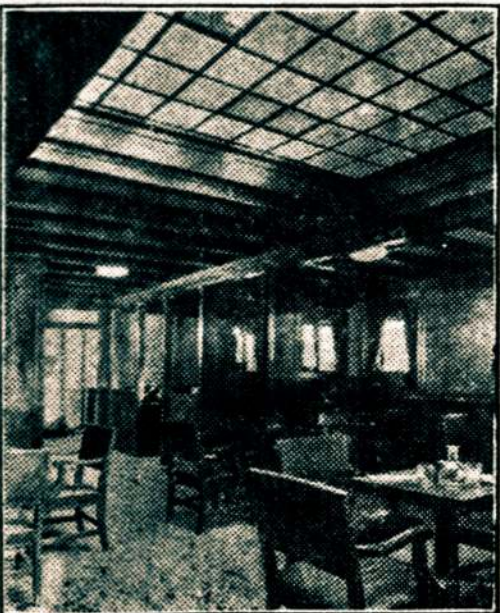
Laivas Leviathan 59,957 tonų.

Švarūs, dideli ir gerai išvėdyti trečios
kласos kambariai, po 2, 4 ir 6 lovas kam-
bary. Pasiliksminimo kambariai mote-
rims ir rukymo kambariai vyrams. Pla-
tus pasivaikščiojimui dėniai. Specialė
muzika, krutomieji paveikslai, šokiai ir
įvairūs žaislai ant dėnių trečios klasos
pasažieriams.

**Laivakorčių Kainos iš New Yorko į Klaipėdą Reguliarės:
Trečios Klasos \$107.00; Antros Klasos \$152.50 ir Aukštyn.**

(Karės mokestis EKSTRA).

Vyriausias KLAIPĖDOS krašto KOMISARAS
GENAROLAS J. BUDRIS sako: Klaipėdos kraštas
su uostu pripažintas LIETUVAI, todėl broliai
AMERIKIEČIAI grįždami tėvynėn naudokitės sa-
vo krašto uostu. Dabar jau turite galimybę įlipti į
laivą AMERIKOJ ir išsėsti savo žemėje. Valio Vie-
nybė tarpe Lietuvos ir jų
Brolių Amerikoje. Valio
Amerikos lietuviai, Ame-
rikos valdžios laivais į
Lietuvos uostą KLAI-
PĖDĄ.

Moteryų Kambarys.

Valgomasis Kambarys.

KURIE TIK MANOTE KELIAUTI Į LIETUVĄ
ATLANKYTI SAVO TĖVŲ, BROLIŲ IR SE-
SUČIŲ arba šiaip atlankyti LIETUVĄ, TUO-
JAUS BE ATDĖLIOJIMO UŽSISAKYKIT
VIETAS KAD SUSPĖTUMĖT IŠKELIAUTI
SU ŠIA MILŽINIŠKA LIETUVIŲ EKSKUR-
SIJA. KELEIVIUS PA-
SITIKSIME ANT VI-
SŲ NEW YORKO STO-
ČIŲ ATVYKSTAN-
ČIUS IŠ VISŲ LIETU-
VIŠKŲ KOLONIJŲ.
APRUPINSIME BA-
GAŽUS, PALYDĖSI-
ME ANT LAIVO ir tt.

Vaikų valgomasis kambarys

AMBRAZIEJUS ir DANIELIUS, Agentura,
168 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

ŽMONIŲ SVEIKATA

SVEIKATA IR KAIP JĄ ĮGYTI.

Sveikata yra vienas iš didžiausių faktorių dabartinėje civilizacijoje. Yra tai pamatinis akmuo, ant kurio statoma progreso ir laimės rūmai. Sveikatos įgijimas yra prieinamas visiems, kurie tik paklausys civilizacijos įstatymų.

Moderniška sanitacija remiasi ant tikrų mokslinių faktų ir jos praktiškas prietaisai labai atsargiai ir smulkmeniškai išdirbtas. Šių dienų sanitacija rėmiasi su teorijomis, bet su faktais, ir tinkamai išpildžius visus reikalavimus, ves prie panaikinimo daug visokių ligų, kuriomis žmogus yra apsunkintas. Tas netik sutaupeys daug dolerių ir centų, bet apsaugos nuo daugelio skausmų ir liudėsio.

Ligonis — tai neišvengiamas rupestis, dažniausiai apsunkinimas sau, savo šeimynai ir visuomenei; jis yra skola, o ne turtas. Sveikata kunas reikalingas proto tinkamam vystimui ir kad sektų su kitais tuomi žvilgsniu konkuruoti, žmogus turi savo sveikatą prižiūrėti; sveiki žmonės reiškia sveiką kompetenciją ir sveiką visuomenę reiškia produktinę darbą; nei vienas miestas nei miestelis negali pasiekti didesnio gerbuvio be sveikų aplinkybių. Delto sveikatos ir jos įstatymų žinojimas turi būti reikalingiausia dalimi kiekvieno žmogaus mokslo ir juo ankščiau jis įgijamas, juo geriau.

Sveikatos palaikymui, daugiau negu kituose atsitikimuose, žmogus yra savo brolio apsaugotoju. Nei vienas neturi teisės apleisti savo šeimyną arba namą taip, kad leidetų ligai kilti. Vienas iš svarbiausių sveikatos palaikymo dėsnių, tai švarumas. Namai turi būti užlaikomi švariai vidų ir išlauko. Reikia žiūrėti, kad namuose būtų daug tyro oro ir kad namas būtų taip patstatytas, kad išgautų kuodaugiausiai saulės spindulių. Saulės šviesa ir tyras oras yra didžiausi ligų priešai. Turime nepersitokiančiai kariauti su visais gyvūnais, įimant žiurkes ir peles; reikia apdengti visus langus sietais, kad neįleistų musų ir uodų; laikyti kiemus švariai ir daboti, kad išmatoms būtų tam tikras viedras su tinkamu dangščiu.

Pagerintų sveikatos aplinkybių svarbiausiu faktoriu yra individualis mokymas sveikatos užlaikymo ir kiekvienas mokyklos vaikas turi būti mokinamas sveikatos ir sanitacijos pamatinių reikalavimų.

Kad geriau supratus viešos sveikatos problemą, reikia pažymėti keturis reikalingiausius sanitacijos faktorių, būtent:

1. Parupinimas saugaus vandens.
2. Maisto produktų sanitacinė kontrolė.
3. Užkrečiamų ligų kontrolė.

4. Išmatų sanitinė kontrolė ir jų panaikinimas.

Atsižvelgiant į tai, kad karštiligės, vaikų vidurių ligų, koleros ir tam panašių ligų perai gali užkrėsti vandenį, todėl vandens apvalymas dažnai reikalingas. Kaip gaunama tyra vandeni? Seniaus buvo sunki ir daug kainuojama procedūra, bet dabar, kuomet moderniškas mokslas ir filtravimo ir disinfekcijos būdais pagelbsti, netik lėšas sumažino, bet apveikė visus sunkumus tuo žvilgsniu ir padarė galimu daiktą finansiniai kiekvienam miesteliui turėti užtektinai savo žmonėms tyro vandens. Kada tyras vanduo gaunamas, reikia atminti, kad bendriausio žmogaus sveikata yra taip pat svarbi žmoniškumo ir sanitariškumo žvilgsniu, kaip ir turtingiausio žmogaus, todėl vanduo turi būti netik sveikas, bet turi pasiekti ir visus mieste namus.

Maisto Produktų Sanitinė Kontrolė.

Tas reiškia svarbiausią sanitarinį peržiūrėjimą visų pieno produktų, nes 90 nuošimčių visų ligų iš priežasties nesanitarinio valgio paeina nuo užkrėsto pieno ir jo produktų. Pienas, būdamas taip svarbiu valgiu, jo problema yra svarbiausia iš visų, kuriuo visuomenė turi susidomėti. Žinoma, gyvuliai maistui yra užimami sanitarinėse aplinkybėse, ir vietos, kur mėsa pardavimui laikoma, visuomet švariai užlaikomos, bet vienas pienas pardavimui paskirtas turi būti Sveikatos Viršininko peržiūrimas, ir galu gale, saugiausias maistui pienas yra tas, kuris pasteurizuojamas.

Pasteurizuotas pienas reiškia pieną, kuris laikomas tam tikroje šilumoje paskirtą laiką, paskui greitai užšaldomas ir į bonkas supilamas ir laikomas šaltai iki vartojimo. Nors pasteurizavimas neprileidžia užsikrėtimo, vienok daugelio priežasčių delei svarbu, kad pienas pasiektų pasteurizavimo vietą švariose aplinkybėse. Šaltakosės dirbtuvės priverčia pieną ir jos dažnai Sveikatos Viršininko peržiūrimos, nes senesniais laikais didesnė dalis įvairių ligų paėjo nuo užkrėsto pieno.

Užkrečiamų Ligų Kontrolė.

Tai svarbiausias dėsnių sveikatos srityje ir, kad ligas kontroliuoti, reikia žinoti kokios dažniausiai apylinkės pasirodo. Ir tai galima sužinoti peržiūrint kartą nuo karto mokyklos vaikų sveikatos stovį ir taipgi priguli nuo gydytojo, kuris visas ligas turi Sveikatos Viršininkui pranešti. Ir gydytojas turi pranešti užkrečiamas ligas ne vien todėl, kad to įstatymai reikalauja, bet ir delto, kad jis privalo rūpintis žmonių sveikata ir visuomenės progresu ir gerbuvu.

Visi vaikai turi būti įiepijami kol dar nelanko mokyklos. Turi būti vėl įiepijami tarpe 15 ir 20 metų amžiaus. Užaugusieji turi vėl būti įiepijami tarpe 35 ir 45 metų amžiaus. Taipgi reikia įiepyti ir tuomet, kada tik raupai pasirodo.

Pamokinančių raštų apie sveikatos dalykus galima gauti pareikalavus iš Jungtinių Valstybių Sveikatos Departamento, Washingtone.

KAIP PRIŽIURĖTI PIENĄ IR PIENO PRODUKTUS NAMIE.

Pienas ir smetona yra maistas, kuris labai greitai susiteršia ir susibiauroja ir kadangi daugiausiai vartojamas nevirtu, tad gali būti dideliu pavojum sveikatai, jeigu nešvariai užlaikomas. Pienas produkuotas naminiame vartojimui ant ukių turi būti taip švariai užlaikytas, kaip užlaikomas pirmos klasės pienininkystėje. Pienas bus daug geresnis ir sveikesnis, jeigu melžiant bus užlaikytas švarumas. Jeigu sterilizuoti daiktai vartojami, jeigu tuoj pienas išsunktas ir atvėsintas, reikia vėsiu laikyti 50 laipsnius F, arba mažiau jeigu galima. Svarbu uždengti pieną taip, kad neprileisti musų, dulkių ir kito kvapnio. Buvo surastas, jog vaikai ant ukių nemėgsta pieno gerti todėl, kad atsiduoda karvės arba tvarto kvapu, arba net ir nešvarių vartotų daiktų kvapu.

Yra svarbu prižiūrėti pieną, sviestą ir smetoną. Tas išdėstyta naujame „Farmers Bulletin 1375, Care of the Food in the Home“, kurį galima gauti pareikalavus iš United States Department of Agriculture, Washington, D. C.

Kuomet pienas pirktas iš pienininkystės yra geriausia jį laikyti bonkoje į kurią atneštas. Reikia pieną tuoj paimti, bonką nuplauti ir padėti į šaldytuvą (refrigerator), kurio šalčio laipsnis yra 50 laipsniai F. Nuplaunant bonką, ypatinga domė turi būti kreipta į bonkos viršų. Mažiausias pakilimas temperatūros gimdys bakterijas.

Sviestas turi būti laikomas šaltai ir uždengtas inde, kuris neprileidžia svetimų daiktų kvapo. Jeigu sviestas pirktas popierinėse dėžutėse, gerai sviestą jį laikyti. Kuomet daug sviesto ant syk pirktas pirmiausia nuplauti šiltu vandeniu ir suvynioti į ploną skudurą, kuris buvo pamerktas į silpnai druskuotą vandenį.

Suris lengvai apipelėja. Vienok apipelėjimas šiek tiek galima sulaikyti, jei laikomas šaltoje vietoje ir gerai apvyniotas vaškuotoj popieroj. Minkštas suris turi būti laikomas toj tačioj popieroj, kurioj nupirktas, iki vartojimo. Surio kvapas taip atsiduoda, kad reikalinga jį gerai suvynioti, kuomet laikomas arti sviesto, pramuštų kiaušinių ir kito maisto.

V I E N Y B Ė

Liaudies Universitetas.

Tas, kuris turi 37 metų „Vienybės“ komplektus, turi namuose turtą, kurio kultūrinė vertė atstoją pagarsėjusią pas amerikonus „Five Foot Book Shelf“ išleistą Harvardo universiteto prof. pagelba.

Ir kiekviename numery „Vienybės“ kultūros turas didėja eilėmis, apysakomis, mokslo straipsniais, žiniomis iš visų pasaulio kraštų ir Lietuvos.

Keturi doleriai ant metų reiškia truputį daugiau kai centas į dieną. O už juos gausite „Vienybę“ kas antrą dieną ir džiaugsitės kas dieną.

V I E N Y B Ė,

193 Grand St.,

Brooklyn, N. Y.

DABAR UŽSIRAŠYK

“AMERIKOS LIETUVI”

Amerikos Lietuvis, savaitinis laikraštis ramių pasiskaitymų, naudingų mokslinių straipsnelių ir svarbiausių žinių, yra naudingas kiekvienam lietuviui. Kas jį užsirašys lapkričio ar sekančio gruodžio mėnesio bėgyje, gaus gražių dovanų knygomis ir gražių sieninių kalendorių. Užsirašykite dabar, o turėsite naudingą laikraštį.

Reikalaujam agentų užrašinėti Amerikos Lietuvių, pardavinėt knygą ir gražias laiškam popieras.

Laiškus ir pinigų siųsdami adresuokite taip:

“AMERIKOS LIETUVIS”

15 MILLBURY ST.,

WORCESTER, MASS.

Naujas Savaitinis Amerikos Lietuvių Laikraštis

“V A R P A S”

EINA KAS SEŠTADIENIS

Kaira Metams Suv. Valstijose \$2.00
Pusei metų 1.00
Užsienij ir Lietuvoj metams 3.00
Pusei metų 1.50

Jeigu norit pasiskaityti tikrų ir teisingų žinių, skaitykit „VARPĄ“, kuris, nieko neužkabindamas, paduoda ir nušviečia tik įvykius. Indėk į konveta dvidolerinę (\$2.00) ir pasiųsk „Varpo“ Administracijai, o gausi jį.

„V A R P A S”,

3251 So. Halsted St.,

Chicago, Ill.

T Ė M Y K I T E !

Didelis 548 Puslapių Puikiai Paveiksluotų Veikalas Antgalviu

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje

ISTORIJA

Tai yra netik istorija didžiausios pažangos mūsų fraternalės organizacijos, bet tai yra beveik visų Amerikos lietuvių istorija, nes joje pakliudoma ir plačiai aprašoma mūsų visuomeniški santykiai išsivijoje. — Juo veikiau tą veikalą užsaksysite, tuo greičiau apsipatinsite su Amerikos lietuvių istorija.

Kaina \$1.50
Drutame apdare \$2.00

Reikalaudami, kreipkitės į „Tėvynės“ Administraciją šiuo adresu:

“TEVYNES” ADM.,

307 W. 30th ST., NEW YORK, N. Y.

KALENDORIUS!

Kiekvieno žmogaus gyvenime būtina yra reikalingas Kalendorius, kad turėti kaip informaciją: apie šventes, istorinius įvykius ir šiaip gerų pasiskaitymų. Sandara šiais metais kaip tik ir išleido tokių kalendorių, kuriame telpa daug eilių, informacijų ir šiaip naudingų skaitymų. Kalendoriaus kaina tik 25c. Tad prisiųsk pašto ženkliais, o Kalendorius Tamsai bus pasiųstas. „Sandaros“ savaitinio laikraščio prenumerata metams Amerikoje \$2.50, Lietuvoje \$3.00. Kas užsirašys „Sandarą“, tas gaus Kalendorių kaip dovaną.

S A N D A R A,

327 E Street,

So. Boston, Mass.

D I R V A

Mokslo, Literatūros ir Politikos Savaitraštis

Išsina Penktadieniais, 8 puslapių, didelio formato, visuomenės laikraštis.

Prenumerata metams \$2.00
Lietuvon metams \$3.00

Pusei metų pusė kainos.

„D I R V A”

3352 Superior Ave., Cleveland, Ohio.

„Dirvos“ Agentura Siūnia Pinigus į Lietuvą ir Partraukia Gimines į Ameriką.

‘Lietuvos Kariuomenė’

Kas iškovojo Lietuvai nepriklausomybę?

LIETUVOS KARIUOMENĖ.

Kas saugoja Lietuvos rubėžius?

LIETUVOS KARIUOMENĖ.

Kas palaiko Lietuvąje tvarką?

LIETUVOS KARIUOMENĖ.

Ką reiškia „Lietuvos Kariuomenė“?

Veiklas „Lietuvos Kariuomenė“ turi 100 gražių paveiklų; yra tai pirmutinis paminklas kokių pastatėme pirminiams Lietuvos karių, aukojusiems Lietuvos Laisvę savo kraują ir gyvastį.

„LIETUVOS KARIUOMENĖ”

atrasite aukliausius aprašymus visų tų sunkenybių, kokias pergyveno Lietuva, kurdama savo Valstybę ir organizuodama savo kariuomenę.

„LIETUVOS KARIUOMENĖ”

taip kaip veidrodys parodo mūsų žmonių kovą su Lietuvos laisvės priešiniais: Vokiečiais, Rūsiais, Lenkais.

„LIETUVOS KARIUOMENĖ”

didelio formato 7 x 10 colių, labai graži popiera taip, kad paveikslai patalpinti tarpe teksto daro įspūdį kaip kokio bran gaus albumo. Tuose paveiksluose rasi ne vieną pajistamą sau asmenį ar tai Lietuvos veikėjų tarpe, arba tarpe Lietuvos karių ginančių Lietuvos Laisvę ir nepriklausomybę nuo Lietuvos priešių.

„LIETUVOS KARIUOMENĖ”

labai pigus veikalas palyginus su daugeliu kitų veikalų, su prišintam kainuoja \$1.50
Ta pati odos apdarais \$2.50
Ta pati odos apdarais, paauksuotais kraštais \$3.00

LITHUANIAN ALLIANCE OR AMERICA,

307 West 30th Street,

New York, N. Y.

SIŪSKIT PER NAUJIENAS PINIGUS LIETUVON

To prašo Lietuvos žmonės ir
taip pataria Lietuvos bankai

NAUJIENOS

1739 S. Halsted St.
Chicago, Ill.

